

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АРИСТОКРАТИЗМ ВОЛОДИМИРА ЛУКАНЯ

Лукань В. Статейник. Івано-Франківськ, 2020. 148 с.

Лукань В. Статейник II. Івано-Франківськ, 2020. 156 с.

Лукань В. Статейник III. Івано-Франківськ, 2024. 148 с.

У нашому широкому та великому інфопросторі дедалі більше бракує інтелектуально-мистецької глибини, і не просто глибини, а того, що тебе не втопить, а в доступній та цікавій формі навчить плавати і не загубитися. Говорячи про цікавість та доступність, не маємо на увазі гру та примітив, аж ніяк. Це радше про можливість входити у складне та, задавалося б, неосяжне, маючи під ногами гарну стежку. Саме такими є «Статейники» відомого українського художника Володимира Луканя, яких наразі маємо аж (усього лиш?) три.

У передмові до третьої книжки автор зазначає, що охоплено статті, «які стосуються образотворчого мистецтва загалом, українського мистецтва та образотворчого мистецтва Прикарпаття. (...) Запропоновані статті, в основному, стосуються образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, мистецької освіти, архітектури, релігії та культури».

Зі сторінок «Статейників» промовляють до читача голоси несправедливо забутих митців як материкової України, так і діаспори. Володимир Лукань неквапливо веде розмову про їхнє життя, творчість, зосереджуючись на їхніх найважливіших чи знакових роботах. Окреме місце займають розповіді про письменників-художників. І ти мимоволі замислюєшся над тим, до прикладу, чи Святослав Гординський більше

художник, а чи поет, переглядаєш ще раз уважніше образотворчу стефаникіану чи франкіану, бо філологу якось звичніше говорити про літературні твори, а не про представлення авторів у роботах художників, а це по-своєму цікавий дослідницький пласт, що й більше говорить не про художника як творця письменницького портрета, а про того, хто на ньому зображений.

Вражає і обсяг матеріалу, і перелік прізвищ митців, і пошуково-дослідницька робота автора, а також не просто аналітичний характер його досліджень, а особлива мистецька аналітика, що почасти межує ледь не з детективними розслідуваннями, доводячи ще раз і ще раз, що у мистецтві таки більше питань, аніж відповідей. Чи знає всі відповіді автор? Навряд чи всі, але чимало. Чи відповідає він одразу? Не завжди. Але він майстерно формулює питання, делікатно підводить читача до істини, і відступає вбік, створюючи ілюзію твого самостійного відкриття. Чого лиш варті його розвідки про Шевченка-художника.

Митці минулого та сучасного, вчителі, учні, наставником яких він є сам, друзі та приятелі. Мистецтво сакральне та профанне. Живопис, скульптура, графіка, архітектура. Ось неповний перелік того, що уважний читач знайде для себе у «Статейниках».

Їхній автор пригадує, нагадує, знайомить, описує, аналізує, вміючи поєднати прохолодно-наукову складову та емоційно-мистецьку. Кілька десятків цікавих та захопливих розповідей не лише про мистецтво як таке, а про світ митця, його роботу та не завжди належну оцінку сучасниками минулих епох чи сучасниками часу теперішнього.

Володимир Лукань – той автор, оцінці мистецьких подій, явищ та постатей якого віриш. Хоча би тому, що сам він художник і знає про те, що каже, не лише з позиції начитаного, надивленого та наділеного мудрістю спостерігача-інтелектуала, а й того, хто дуже добре знає мистецьку майстерню зсередини, а не тільки за силуетами освітлених вікон, тому він іноді дозволяє собі легку необразливу іронію, жарт, зрештою, говорить так, як йому хочеться – і в цьому найбільша свобода його, не як митця, а як мистецтвознавця та правдивий аристократизм.

Література

1. Лукань В. Статейник. Івано-Франківськ, 2020. 148 с.
2. Лукань В. Статейник II. Івано-Франківськ, 2020. 156 с.
3. Лукань В. Статейник III. Івано-Франківськ, 2024. 148 с.